

DE ONEERLIJKE STRIJD TEGEN HET BELEID

Gert Peersman (column verschenen in De Standaard op 22/1/2019)

Twitteren tijdens de werkuren, is dat ook spijbelen? Ik vraag het mij af, want mijn tijdlijn – die ik uiteraard alleen tijdens een pauze consulteer – bulkte de voorbije dagen van kritiek op de klimaatspijbelaars: ‘Kunnen ze niet op woensdagnamiddag of tijdens het weekend actievoeren? Beseffen ze wel dat ze door te spijbelen ernstig geschaad worden in hun ontwikkeling? Ze hebben er geen benul van hoe complex de problematiek is en zouden beter studeren, zodat ze later de problemen kunnen aanpakken.’ Het is misschien omdat ik veel 50-plussers volg, maar de scholieren hebben duidelijk een gevoelige snaar geraakt. Straks hebben ze onvoldoende gestudeerd om later onze pensioenen te betalen.

Het klimaatprobleem is inderdaad complex en zal vooral door technologie opgelost moeten worden, maar ik hoop dat jongeren zich niet de mond laten snoeren. Anders zullen politici nooit rekening houden met hun wensen. In het kieshokje is het immers een oneerlijke strijd. De meeste klimaatspijbelaars hebben niet eens de kiesgerechtigde leeftijd bereikt. Een snelle berekening leert dat de *median voter* 49 jaar oud is. Bij de verkiezingen in 2024 zal dat 50 jaar zijn, terwijl dat begin jaren 90 nog 43 jaar was. Het wordt dus steeds moeilijker voor jongeren, want die leeftijdscategorie heeft nu eenmaal een andere horizon en prioriteiten. Bij de sociale partners en veel lobbygroepen die op het beleid wegen, zijn jongeren nog minder vertegenwoordigd.

De oneerlijke strijd geldt overigens niet alleen voor het klimaatbeleid. Bij het Brexit-referendum wou een meerderheid van de jongeren bij de EU blijven. Zij hebben het moeten afleggen tegen oudere kiezers die veel minder lang de gevolgen zullen ondervinden.

Ook bij het begrotingsbeleid worden jongeren voortdurend in de luren gelegd. Neem bijvoorbeeld de taxshift. We worden geregeld met tabellen bestookt die tonen hoeveel koopkracht die ons zou opleveren. Alleen blijkt de taxshift na terugverdieneffecten en jobcreatie een permanent gat in de begroting te slaan. Op zich geen probleem, het is een legitieme keuze van een generatie belastingbetalers. Maar het gat wordt ook niet gedicht door besparingen op de overheidsuitgaven waar die generatie wel bij vaart. Zo is het niet moeilijk. Het komt erop neer dat de extra koopkracht voor de huidige generatie deels gefinancierd wordt met een lening die de volgende generatie – met rente – zal moeten terugbetalen. Heeft iemand bij de jongeren geïnformeerd wat zij van die intergenerationele miljardentransfer vinden?

De situatie is nog schrijnender bij het pensioenbeleid. In onze buurlanden wordt de wettelijke pensioenleeftijd al een tijdje jaarlijks met een aantal maanden verhoogd. Bij ons is er daarentegen beslist om dat pas in 2025 en 2030 te doen. Door dat uitstel kunnen meer dan twee miljoen van de huidige kiezers een relatief gunstiger pensioenregime genieten, terwijl de volgende generatie wel langer zal moeten werken om het plaatje te betalen.

Dat kostenplaatje is niet min. De pensioenuitgaven bedragen ruim 45 miljard euro per jaar. Tegen 2040 zal dat zonder inflatie 75 miljard zijn. Daar komt nog een stijging van 7 miljard in de ouderenzorg bovenop. De huidige en vorige generatie kiezers heeft daar geen spaarpot voor aangelegd. We hebben de facto al beslist dat de Belgische economie tegen dan met minstens 40 procent zal moeten groeien om de factuur te betalen. Hoezo, de jongeren denken eraan om te consuminderen voor het klimaat? Hadden ze dat niet eerder – op een woensdagnamiddag – kunnen laten weten?

De transfers tussen regio's in ons land staan hoog op de politieke agenda, maar die zijn peanuts in vergelijking met de intergenerationele transfers die niet op de agenda staan. Ja, er wordt ook veel geïnvesteerd in onderwijs voor jongeren, maar die investering wordt ook door de oudere generaties uiteindelijk meer dan dubbel en dik terugverdiend in de pensioenen en ouderenzorg. Dat principe hoeft geen probleem te zijn, maar misschien moeten we dan ook rekening houden met de wensen van diegenen die het zullen moeten ophoesten.

Tijdens mijn lessen over de vergrijzingsproblematiek en het Zilverfonds zijn de studenten altijd zeer verontwaardigd over het pensioenbeleid van de voorbije decennia. Hoe is het zover kunnen komen, vragen ze dan. Waarom wordt er zo weinig rekening gehouden met jongeren? Het antwoord is eenvoudig: ze zijn veel te braaf en moeten meer voor hun belangen opkomen. *No (future) taxation without representation.*